

Déli Hírlap

Onor. Biblioteca Universității din Cluj Sibiu

vezetőségével

Magyar Komunității Maghiare din România
A Romániai Magyar Népközösség lapja

A Timis-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 88.
(Reg. No. 934/1938)
Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő

Cecil Rhodes álma

Amikor a japánok előnyomulásukban Malakkán keresztül az Indiai Óceánt elérték, Londonban először ébredésnek riasztó tudatára, hogy a Földközi-tenger uralkodó elvesztése után immár az afrikai, indiai és ausztrál vizek biztonsága is elveszett a brit domínionok szempontjából. A japánok még mielőtt Szingapurt, Szuejt és Jávát elfoglalták volna, máris igen fenyegető szempontokat nyertek. Ezután, ahogy egyre erősebb az előnyomás, még nagyobb lett a meguobbenés Anglián. De nem kevésbé komor a hangulat az Egyesült Államokban is, különösen amikor most már a fülöp-szigeti csapatok is végleg jerttek a fegyvert. A koalíciós vereség pedig együttesen megpecsételte az angolok hajóját sorsát így a már csaknem öt hónap óta távollejtő háború a japán sztratégia győzelmének megdönthetetlen bizonyítéka.

Ennek az egyenes vonalvezetésnek eredményei máris kőzognak egy a legfelső angolszász politikai, mint a körökben. A vezérkarok véleménye szerint ugyanis mincenes messze az az idő, amikor egy napon a japán-nemesek Indiát, hanem Afrikát is megtámadhatják. Európai háború következtében a Földközi-tengert mint stratégiai összekötő utat kénytelenek voltak feledni az emberek. Most már csak a Jöreménység fokának megkerülése volt lehetséges a biztonságos közlekedés. De újabb bizonyítajának vált ez a hosszú és rendkívül költséges út. Eme nagy veszély közepette ismét időszerű lett az a kérdés, amelynek már hosszú ideje kevés figyelmet szenteltek Angliában. Annak idején ugyanis szó volt arról, hogy a brit birtokláncolatot meg kell erősíteni a Jöreménység és a Jöreménység fokáig. Ma sürgősebb volna a megoldás a brit imperium számára mint valaha. Ismét kiemelkedik az elmúlt idők kódéből néhai Cecil Rhodes álma.

Cecil Rhodes a múlt század közepén született Hertshirben, de már mint ifjú kivándorolt Délafrikába. Gyémánt- és aranyászók felfedezése révén csakhamar óriási vagyonra tett szert. Később bevásárolt a fokföldi képviselőházba is, ahol nagy tevékenységet fejtett ki az angol uralom egyre teljesebb kiépítése érdekében. Ő alapította a Délafrikai Angol Társulatot majd amiódon 1890-ben fokföldi miniszter lett, a dél-afrikai angol birodalom megalapításán fáradozott és a nagy változásokat eszközölt Afrika térképén a brit birodalom javára. Főterve azonban nem valósult meg: hogy az északafrikai angol birtokokat a délafrikai birtokokkal összekösse.

Cecil Rhodes éppen négy évtizeddel ezelőtt meghalt, de ma tovább kísértett az angol gyarmatpolitikában. Ennek a törekvésnek egyik fejezete volt az, amiódon angolok az elmúlt világháború után Német-Kelet-Afrika mandátumát megszerezték és a brit uralom ott adták megszaktított övét ilyen módon egységre foglalták. Franciaország szépséghibájának tekintette a Rhodes örökébe a politikai egy önálló és független Abesszínia létezését. E helyzet azonban határozottan fenyegetővé vált az angol imperializmus számára akkor, amikor Olaszország Abessziniát elfoglalta. Ezek után nem csodálkozunk, hogy amikor most Anglia Abessziniában ismét nyert, még fokozottabb mértékben újhódognak meg az angolok saját földjükon érhesenek el messzi Észak-Afrikától egészen a Fokföldig. Most csak egy gépkocsijutás a terv, amely átszeli egész Afrikát. A gyorsaság, és a technika korában azonban egy közlekedési utat igen nagy sztratégiai jelentősége lehet. Sőt nemcsak lehet, hanem egészen biztos, hogy valóban nagy jelentősége van. Még jobban alátámasztja eme tényt az a körülmény, hogy az angolok a legutóbbi világháború megindulása óta a brit ötezerhatvászáz kilométer hosszúságban létesítettek utat, amely a vaspályákról nem is szólva. Ugyanez történt más viszonylatban is, amikor a legutóbbi hónapokban a nagy sietséggel sztratégiai utat létesítettek a Suez-utornától egészen Szíriáig. Így tehát, nagy viszonylatban máris megvan a kapcsolat Afrika és a Közelkelet között is a hadierők mozgósítása és a kölcsönös védelem szempontjából.

Cecil Rhodes álma tehát a megvalósításához közeleget, ahogyan távolról sem úgy, ahogyan 5 azt elgondolta.

Mindaz, ami most történik, ugyanis védelmi jellegű. Mert Anglia már nem érzi magát a tengeren olyan erősnek mint vajaha. Ezért jelentkezik ez a fokozott tevékenység a szárazföldön. Miután az Indiai óceán nyugati oldala már

ugyszólván fronttá változott, Afrika megvédése is időszerűvé lett. Ez pedig a távolkeletfészaj nagy veszteségek után azt jelenti, hogy eljőhet az idő, mikor megindul a harc a brit világhíradalom afrikai birtokai ellen is.

Az angol alsóház viharos napja

Churchill nem ért a hadvezetéshez

A képviselők támadják, Cripps és Attlee védelmezi a kormányelnököt — Angliában senkinek sem lehet különvéleménye: Churchill diktatúrája minden bírálatot elfojt

A Német Távirati Iroda stockholmi jelentése ismerteti a Nya Daglight Allehanda című svéd lap londoni beszámolóját az angol alsóház legutóbbi üléséről.

— Az alsóház elégedetlenségét nyilvánította ama körülmény miatt, hogy Churchill miniszterelnök éppen a háborús helyzet vizsgálatára fordított két napot

távolmaradt az ülésekről,

— írja a svéd lap. — A miniszterelnök helyett Sir Stafford Cripps beszélt és kijelentette, hogy Churchill csak akkor szándékozik résztvenni az alsóház vitájában, ha személyes jelenlétét szükségesnek tartja. Cripps bejelentését a képviselők felháborodással vették tudomásul. Ilyen felkiáltások hangzottak el:

Attlee helyettes miniszterelnök „védőbeszéde”

Attlee helyettes miniszterelnök kijelentette, hogy nem érti, mit akar ezen kifogásokkal az alsóház mondani és nyomatékosan hangsúlyozta, hogy a kormány katonai tanácsadóit is résztvesznek a hadászati jellegű határozatok meghozatalában. Helytelennek minősítette azt az állítást, mely szerint a kormány többi tagja nem csinál egyebet, mint hallgat,

„Ez lehetetlenség!” — Ez nem egyéb, mint diktatúra!”

Egyes képviselők amiatt panaszkodtak, hogy Churchill lebecsüli és elhanyagolja az alsóházat s ugyanakkor hangsúlyozták, hogy

a háborús helyzetről a nemzetvédelmi miniszter távollétében nem lehet tárgyalni.

Az alsóházban pattanásig feszült a helyzet, úgy hogy Attlee helyettes miniszterelnöknek kellett felszólalnia a kormányelnök védelmében. Ennek ellenére a képviselők

nagyon élesen bírálták

Churchill magatartását. Sőt annyira mentek, hogy kijelentették: Churchill egyedül intézi a háborús ügyeket!

Churchill hadászati tudását élesen bírálták

A helyettes miniszterelnök védőbeszéde ellenére a képviselők továbbra is élesen bírálták Churchill hadászati baklövésait.

Követelték, hogy a nagyvezérkar élére olyan embert állítsanak, aki kellő kritikai érzékkel bír, megfontolt és hidegvérű, nem tartozik egyik politikai párthoz sem.

A felszólaló képviselők ama véleményüket nyilvánították, hogy nem a miniszterelnöknek kell a kormány tanácsadójának lennie, hanem megfordítva: Churchill hallgasson a kormányra.

Churchillt a leghevesebben Bevan képviselő támadta, aki kereken kijelentette, hogy

mert nem mer egyikük sem véleményt nyilvánítani. Befejezésül Attlee azt mondotta, hogy Angliának Churchill személyében olyan vezetője van, amilyen vezetője a történelem folyamán eddig még sohasem volt; az alsóház sok tagja megelégedezett Churchill tulajdonságairól.

Churchill mint nemzetvédelmi miniszter — fátáskát sem ér.

Sir John Wardlaw Milne konzervatívpartí képviselő felszólalását e szavakkal kezdte: „Nyiltan kimondom, hogy a miniszterelnököt bíralnom kell!”

— Bár amnyi bizottsága van a kormánynak, — mondotta a szónok, — Angliában mindenki tudja, hogy

ebben az országban csak egy vélemény létezik és ez Churchill véleménye. Churchill, Churchill és mindig csak Churchill...

Jó lenne, ha Churchillt arra köteleznék ossza meg egy másik személlyel a reáharuló feladatok végzését

Félrevezették a brit közvéleményt

A háború kitörése óta ez volt az angol alsóház leghosszabb ülése. — írja a svéd lap tudósítója.

A tárgyilagos bírálat képviselője, aki nem a miniszterelnök személyét támadta közvetlenül. — a svéd lap szerint Greenwood egykori miniszter volt, aki kijelentette, hogy a legnagyobb hibát akkor követték el, amikor az angoloknak semmitféle felvilágosítást nem adtak.

a Nagybritanniát ért számos tragédiával kapcsolato-

„Anglia léte vagy nemléte függ a bolsevistáktól!”

Újabb jelentés szerint egy munkáspárti képviselő ígéretet kért a brit kormánytól arra vonatkozólag, hogy valójában szándékában áll-e a nyugati támadás? Utalt a Szovjet kétségbeesett helyzetére és azt mondotta, a Szovjet leverése bekövetkezhetik és ez kérdés.

tul-e majd ezt Nagybritannia?

Cripps ezúttal sem kelekedett a magyarázkodással. Utalt arra, hogy a brit légiere nyugateurópai támadásait azt a élt szolgálják, hogy bizonyos mértékben tehermentesítsék a szovjet frontot, jelentős német

erőket vonjanak el a arcvonalról. Cripps szerint a kormánynak valóban szándékában áll a támadás, de ezt elő kell készíteni.

Beszéde végén. — Cripps hangsúlyozta, hogy semmi ár sem látszik elég nagygnak annak előmozdítása érdekében, hogy a bolsevista frontot fenntartsák, még akkor is, ha emiatt a brit birodalom egyes részei veszélyes helyzetbe jutnának. Anglia léte vagy nemléte függ a bolsevistáktól!”

Nagyszabású japán offenzíva készül Csungking ellen

A Messagero című olasz lap Sanghaiból származó híre szerint minden jel arra mutat, hogy a japánok nagyszabású támadást szerveznek Csungkaisek székhelye, Csungking ellen. Kínai katonai körökben a legnagyobb aggodalommal szemlélik a kínai területen folyó japán offenzíva fejleményeit, maga Csungkaisek tábornagy legutóbbi nyilatkozatában

burulátóan nyilatkozott a helyzetről.

Csungkingkinának sürgős és hathatós segítségére lenne szüksége, — mondotta, — mert hadianyaga fogytán van, nincs elég repülőgépe, tüzérése és gépfegyvere.

A japánok a jelek szerint három irányból egyidejűleg szándékoznak összpontosított támadást intézni Csungking ellen: nyugatról (Burma felől), délről (Thaiföld és Indokína felől) és keleti irányból (a japán megszállás alatt levő kínai területekről).

CSANGKAISEK SZÜLŐVÁROSA JAPAN KEZÉN

A Stefani iroda közli: Egy svéd lap shanghai tudósítója arról ad hírt, hogy a Hainosan városa felől, déli irányban előnyomuló japán csapatok elfoglalták Csuki városát. Csuki fontos hadászati pont. Itt született egyébként Csungkaisek tábornagy, a csungking-kínai hadserő parancsnoka.

Sztalin nemzetiségi politikájának következményei

Berlinből jelentik: A német véderő és a vele szövetséges hadseregeknek a múlt év nyarán a keleti arcvonalon elért sikereit követően majdnem valamennyi európai állam sajtójának képviselői néhány amerikai újságíróval együtt látogatást tettek a volt balti államokban, Fehér-Oroszországban, Ukrajnában és Bessarábiában.

Az ott látottak nyomán ezek a hírlapírók a legtárgyilagosabb módon megállapították, milyen hihetetlen terrort gyakorolt a Szovjet. A lakosság felszabadítóként üdvözölte a szövetséges katonákat, akik véget vetettek a bolsevista borzalomnak.

A terrorista rendszerről írott beszámolóiban mindig van valami lehangelő. Senkisé nem olvassa szívesen és akarva-nemakarva az az érzés vesz erőt az emberben, hogy a felsorolt tények kivételes esetek, amilyenek ritkán fordulnak elő. Azt is sokan megjegyezték már, hogy a cári Oroszország alatt a különböző népek sokkalta jobban el voltak nyomva és a Szovjet uralom alatt bizonyos önkormányzatot és függetlenséget is biztosítottak számukra.

Mindezekre feleletet ad az utóbbi évek két nép-

számlálása a Szovjetben. Az 1926 december 17-én tartott népszámlálás 147.000.000 lelket talált a Szovjetunióban, amiből 78.000.000 volt az orosz és 69.000.000 az idegenajku. Tizenhárom évvel később, 1939-ben az összlakosság száma elérte a 170 milliót, de az oroszok és más népek közötti arány jóval megváltozott, mert ebből a számból 99.000.000 vallotta magát orosznak és csak 71.000.000 másnyelvűnek. Vagyis, amíg az oroszok száma a tizenhárom év alatt huszonhét százalékkal emelkedett, addig a nem-oroszok csak három százalékkal nőttek. Ez annál is elcsodálkoztatóbb, mert az 1917. évi forradalomig és azon túl is az ukránok, török tatárok és más népek születési arányszáma semmivel sem maradt alatta az oroszoknak.

Legborzalmasabb volt Sztalin nemzetiségi politikájának következménye Ukrajnában.

Az ukránok száma 1926 és 1939 között 31 millióról 28 millióra esett, vagyis az ukrán népesség tíz százalékkal csökkent annak ellenére, hogy Ukrajna lakóinak száma ugyanezen idő alatt 29 millióról 30,9 millióra változott.

Öt perces gazdasági földrajz

Kalkutta — Észak-India kapuja

Kalkutta majdnem két millió lakosával India legnagyobb, az angol birodalomnak pedig második legnagyobb városa. A Hooghly partján elterülő nagyforgalmú kikötőváros érdekes és szemléltető képet adja a Kelet és Nyugat találkozásának. Míg az európai negyed gyönyörű palotákkal, művészi szobrokkal, modern üzletházakkal, csodálatos parkokkal és sugárukkal büszkélkedik, addig a bensülöttek munkás és iparnegyede nyomorúságos sikátorokkal, bambuszszőlőből összetakolt kunyhóival és leirhatatlanul rossz higiéniai berendezéseivel kelt feltűnést. De mind ez a sok nyomorúság és az állandóan dühöngő járványok sem tudták a bevándorló bensülöttek nagy tömegeit elriasztani, akik rövidebb a kiirtási rendelet életbelépéséig újabb és újabb tömegekben özönlöttek el a várost, hogy a nagy gyártelepeken munkát találjanak.

Kalkutta helyén a 17. században csak három kicsiny halászfalu állt, melyek közül az egyik a Kalkutta nevet viselte. Míg a Keletindiai Társaság elnökeinek szeme meg nem akad rajtuk, senki sem törődött a nyomorúságos fészkekkel. 1698-ban a társaság megszerezte a három falut és ezzel megvetette a mai világváros alapját. Mint a város későbbi jelentősége be is bizonyította, a választás a külső biztonság és a közlekedés technikai helyzete szempontjából az elgondolható legjobb volt. Csúpan azzal nem számítottak az alapítók, hogy a mocsaras környék melegágya minden pusztító trópusi betegségnek. Ennek tudható be, hogy az első száz év alatt — míg az előrehaladó technika nem lett a helyzet ura — az angol lakosság fele a különböző betegségeknek esett áldozatul.

Ennek ellenére azonban a nagy kikötőváros állandóan fejlődött. Ebben a Hooghly folyó hajózása elé tornyosuló akadályok sem tudták hátráltatni. Ezek a nehézségek különösen azóta okoztak nagyobb fejtörést az angol hatóságoknak, mióta a hajók nagysága megnövekedett, úgyhogy most az állandóan elszaporodott meder és a folyton változó homokzónák okozta nehézségek kiküszöbölésére a város hatalmas összegeket felemészít, kilenc méter mély csatornát kénytelen fenntartani.

Az angoloknak a folyó ellen folytatott harca és csökönyös kitarása eredménnyel járt és az a negyven kilométer hosszú kikötőpart, mely a kikötő világgforgalmát megalapozta. Előindia egyetlen városa sem hivatkozhat oly nagy forgalomra mint Kalkutta. A behozatal 34 és a kivitel 40 százaléka a kikötőn keresztül jön vagy távozik. Ezen nincs is mit csodálkozni, ha meggondoljuk, hogy a város mögöttes ország-része India legfontosabb iparcentrumán kívül Észak-India termékeny síkságát is magában foglalja. Forgalmának növeléséhez nagyban hozzájárul az is, hogy Kalkuttából három fontos vasútvonal indul ki, melyek közül az East Indian Railway Penzabbal, a Bengál-Nagpur-vonal az értermelő vidékekkel, Madrassal és Bombayval, az Eastern Bengal Railway pedig Észak-Bengáliával és Assammal kötik össze.

A kikötő 10 kivétel cíikkel a Ganges-medence terményei, valamint az opium és indigo, ma pedig a juta. Jelentékeny exportcikknek még a különböző bőrök és prémek, a tea és a selyem. Az utolsó évtizedekben a mezőgazdasági kincseink meg a bányászati termékei is hozzájárultak. Kalkutta mögöttes ország-része — indiai viszonyokhoz képest — asványkincsekben tobzódik. India leggazdagabb szénleányai, vas-, réz- és csillámleányok sorakoznak itt. A város körül 150—300 kilométeres körzetben elterülő bányák szerencsés fekvése — a szénbányák például a vasbányák közvetlen szomszédságában terülnek el — és gazdagsága volt az itt létesült nehézipar kiindulópontja. Így történt, hogy Kalkutta lett India egyetlen városa, mely az európai iparosítást teljes egészében átélhette.

Bár többek között a krómérc és a csillám majdnem teljes egészében a kivétel szolgálja, a Hooghly partján ma 500 gyár sorakozik 400.000 munkással. Itt helyezkednek el India jutafeldolgozóiparának kilencven százaléka, a gypotszővődék, olajmalmok, rizshántolók és más mezőgazdasági termékeket feldolgozó vállalatok, emellett azonban a tisztán ipari termékeket előállító gyárak is fontos szerepet játszanak. Egyedül csak a vasfeldolgozó művek is 50.000 munkást foglalkoztatnak. A vállalatok legnagyobb része angol, illetőleg skót kézen van. A brit vállalko-

zók szívesen fektették vagyonukat indiai értékekkel, mivel a bérék, nyersanyagok, a szén és a szállítási költségek sokkal csekélyebbek, mint az anyaországban és ezért a befektetett tőke jobban kamatozik.

Kalkutta megjutalmazta a felfedezők éleslátását és energiáját és kétszáz éven keresztül szolgálta szigetországát. A fejlődés csak az utolsó évtizedben vett olyan irányt, mely már nem az egykor Keletindiai Társaság szellemében halad: a kereskedelem sáncok között kezdett Angliától elválni és a városban 3000 kínai és 600 önálló japán kereskedő és vállalkozó él. Kalkuttában közeledik az órszék váltás órája.

(K—y L—)

Új tűzifaárak Brasov-Brassóban

Brasov-brassói tudósítónk jelenti: A város tősege a következő új tűzifa- és szállítási árakat tette életbe: Tíztonnás vasuti kocsi hántolatlan tűzifa, gyertyán, akác, szil és juhar hasáb ab v állomás 15.700 lei. A hántolt tölgy, cser, berken gyertyán 10.000 kilógramonként 3000 leiel drágább, mint az előbb említett árak, míg a nyír, hárs, fű genye és nyárfa 2000 leiel olcsóbb. Az árakban den illeték és adó benne foglaltatik. A kitermelé lyéről szekérrel vagy tehérgépkocsival közvetlen fogyasztóhoz vagy lerakatba szállított fa tiztonnás vasuti kocsiával számítva 2000 leiel drágább a tiztonnás áraknál.

A CFR-en szállított tartalékvágánnyal rendelkező lerakatokban ezer kilógram hasábfa 188 mig ugyanaz felvágva 1980 lei. A tartalékvágány nélküli, illetve szekérrel és tehérgépkocsival szállított fa részére szolgáló, nem CFR tartalékvágányú lerakatokban ezer kilógram fa 1980 lei, felvágva 2080 lei.

A tűzifa szállítása a tároló helyről a lerakó vagy a város bármely részére tiztonnás vagononként 2000 lei. Kicsinyibeni szállításhoz ötven kilógram egy fuvar 20 lei, minden további tíz kilógram száz kilógramig 40 lei, minden további száz kilógram 10 lei, egylovas kocsival kétszáz kilógramig 10 lei, minden további száz kilógram újabb 20 lei, vagy háromlovas fuvar ezer kilógramonként 30 minden újabb ötszáz kilógramig terjedő mennyiség után további 100 lei. A favágás díja géppel a lerakó tiztonnás vagononként 800 lei, a fogyasztóhoz géppel 1000 lei, kézi fűrésszel 2000. Az utcán való behordás és felrakás ezer kilógramonként 80 lei, míg a ledobás és berakás 40 lei, végáprítás ezer kilógramonként 100 lei.

A R O, ARAD Telef. 24

Ma a filmgyártás remekműve az „Esnchnapuri tiztonnás” folytatása az ARO-ban, a

Hindu siremlék

La JANA, Kitty Jansen, Gustav Diesel

Kedvezményes és szabadjegyek egész héten érvényesek!

Jegyeiről idejében gondoskodjék!

Előadások naponta: 3, 5, 7, 10, 9, 10.

Vasár- és ünnepnapokon d. e. 11-kor matiné. Hétköznapokon d. u. 3-kor olcsó matiné 30 leiel helyárakkal.

Újabb német hivatalos jelentés

A nagy csata Charkov környékén még mindig tart

Bolsevisták tegnap hatvanhárom páncélcsoportot vesztek — Az angol légiőrség vesztesége kilenc nap alatt százötvenegy repülőgép volt

A német vezéri főhadiszállásnak tegnap délben hivatalos jelentése szerint a csata Charkov környékén még mindig tart. Az ellenségnek páncélcsoportok és repülőgépek támogatott elkeseredett támadásait a németek visszautasították. A harcokban hatvanhárom ellenséges páncélcsoport semmisült meg. A légiőrség igen eredményesen támogatta a földi hadműveleteket.

Az Ilmen-tó környékén szintén visszautasították a bolsevisták támadásait.

Az ellenséges páncélcsoportok elleni harcokban igen szerep jutott a légharóító utánpótlásnak. Egyenlőre a hadosztály egymaga több száz páncélcsoportot használhatatlanná.

Óriási veszteségek a Jeges-tengeren

Német Távirati Iroda jelenti: Az angol-szovjet hajó a Szovjetország felé irányuló szállítást a Jeges-tengeren át küldik Murmansk és az orosz kikötői felé. Erre való tekintettel a németek a vizeket állandó ellenőrzésük alatt tartják és bombatámadásokkal zavarják az ellenséges hajózást, mely eddig is súlyos károkat szenvedett. Január hó elejétől május tizenkilencedikéig a német légiőrség a következő veszteségeket okozta az orosz hajózásnak: Elsüllyesztett két páncélcsoportot, öt buvárnaszádot, két rombolót, egy meg-

Malta-sziget repülőtereit a német repülőgépek éjjel-nappal bombázták.

Anglia délkeleti partvidékén a légiőrség sikerrel bombázott egy közepes nagyságú kereskedelmi hajót.

Május tizenegyedikétől huszadikáig Anglia százötvenegy repülőgépet veszített, ezek közül kilencvenhatot a Földközi-tengeren és Északafrikában. Ugyanezen idő alatt a németek negyvenkét gépet veszítettek.

NÉMET BUVÁRNASZÁDOK A MEXIKÓI-ÖBÖLBE

A Német Távirati Iroda jelenti, hogy a Mexikói-öböl egyik kikötőjében három német buvárnaszád tüzériai párbajt vívott egy nagy amerikai kereskedelmi hajóval. A gőzös elsüllyedt, de legénységét megmentették.

figyelő hajót, huszonhét kereskedelmi hajót 125.200 tonna ürtartalommal, továbbá öt kereskedelmi hajót és egy jégtörőt oly súlyosan megrongált, hogy ezek elvesztésével lehet számolni. Ezenkívül megsérült egy páncélos cirkáló, több romboló és negyvenegy kereskedelmi hajó. Ezek a veszteségek alig négy hó lefolyása alatt érték az ellenséget egyedül a Jeges-tengeren. Ezeket az eredményeket a német repülőgépek legnagyobb részben rossz látási viszonyok és hóviharak közepette érték el.

Norvég miniszterelnök a háborúról és Norvégia belső problémáiról

Norvég miniszterelnök Quisling közleményét a keleti arcvonalon küzdő önkénteseknél tett látogatásáról. Kijelentése az a harc a germán közösség igazi megvalósítását jelenti.

Az arcvonalon tisztább levegő van, mint otthon, régióban. Mindabból, amit a keleti arcvonalon — mondotta többek között a miniszterelnök —

— arra a teljesen biztos meggyőződésre jutottam, hogy ez a háború Németország és szövetségesei győzelmével végződik. Ez a bizalom uralkodik az arcvonalon is.

A keleti harc a végső európai döntést jelenti és a National Samling legsürgősebb feladata jelenleg, közreműködni e cél érdekében. Norvégia belső problémái ugyanis megoldódnak és részben már meg is oldódtak.

Az újabb angol kihívásokat Franciaország nem nézi ölvetett kézzel

Algéri határsértésnek komoly következményei lesznek — A francia sajtó élesen bírálja az északafrikai betörést

Az északnyugatafrikai partvidék mentén, Algír felett angol-francia légi összecsapás zajlott le. A repülőgépek behatoltak a francia légterébe és a francia repülőgépek járőr, valamint a vadászgépek ismételt feladatára sem fordultak vissza. Emiatt légi harcok törtek ki, két angol és egy francia repülőgép odaesett. Az újabb brit erőszakoskodás Franciaországban nagy felháborítást keltett. A megnevezett és megjelölt területek sajtója egyaránt elítéli és megbáncsázja a brit magatartást.

A Német Távirati Iroda párisi jelentése a megjelölt francia terület politikai köréinek véleményét tükrözteti az ügyvel kapcsolatban. Francia politikai körök szerint az algériai események komoly következményekkel járhatnak. A minap az anyaországtól 180 kilométer távolságban fekvő Madagaszkár ellen a francia repülőgépek orvátmadást az angolok, most pedig a brit repülőgépek már Franciaország kapujánál mutatkoztak.

— A francia kormány állásfoglalásáról egyelőre nem lehet semmit sem mondani, — hangsúlyozták az említett körökben, — joggal feltételezhet-

jük, hogy az újabb brit kihívásoknak más visszahatásuk lesz.

KANADÁBAN BEZÁRJÁK A FRANCIA KONZULATUSOKAT

Amszterdamból jelenti a Német Távirati Iroda: A brit hírközlő szolgálat értesülése szerint a kanadai lapok különjelentésben számolnak be Mackenzie King kanadai miniszterelnök nyilatkozatáról. Mackenzie King közölte a sajtóval, hogy kormánya a kanadai francia konzulátusok bezárását követelte.

MARTINIQUE TILTAKOZÁSA

Madagaszkár fővárosa és Vichy között továbbra is zavartalan az összeköttetés, — jelenti a Havaszi OFI-ügynökség. Egy másik jelentésében ugyanez a hírközlő szolgálat arról számol be, hogy Martinique szigetén a főbb helységek polgármesterei értekezletre jöttek össze és erősen tiltakoztak az Északamerikai Egyesült Államoknak az Antillákra vonatkozó követeléseivel, valamint a francia felségjog minden megsértése ellen.

Ófelsége Elena anyakirályné névnapja

Az ország tegnap, Szent Constantin és Szent Elena napján hódolatjeljes szeretettel ünnepelte Ófelsége Elena anyakirályné névnapját. A fővárosi sajtó az egész nemzet szeretetét, ragaszkodását és hűségét tolmácsolta, amikor az uralkodó édesanyjának az ország szerencsekívánatait nyilvánította. Ófelsége Elena anyakirályné mindenütt jelen van, ahol lelki erősítésre, vigaszra, segítségre van szükség, — írják a lapok, — fenkölt lelkülete és jóságos szíve a szeretet nap sugarát árasztja népére.

A nép öröme a dinasztia öröme, a nép küzdelme a dinasztia küzdelme. Ebben a mai nagy, szent harcban, melyben a román nép fiait az európai szövetséges nemzetek oldalán az igazságért, a kereszténység védelméért és a boldogabb európai jövőért küzdenek, az ország gondviselője, az áldozatosság és jóság eszményképe az anyakirályné: nemes jótékonykodása a szeretet diadalmával övezi személységét. Az uralkodó édesanyjának névnapján millió és millió szív imája szállt az ég felé. Ófelsége Elena anyakirályné névnapján örömmel ünnepelte az ország.

Az ország templomaiban az ünnep alkalmából háláadó istentiszteleteket tartottak. A városok és falvak lobogódszót öltöttek. A közhivatalokban ünnepi szünet volt. Az iskolákban a tanítók és tanárok a nap jelentőségét méltatták és lelkes szavakban emlékeztek meg az anyakirályné nemes egyéniségéről, áldásos jótékony tevékenységéről.

London közvetít Ausztrália és a Szovjetunió között

Stockholmból jelenti: A Svenska Dagbladet című svéd lap értesülése szerint Ausztrália külügyminisztere, aki ezidőszámtal az angol fővárosban tartózkodik, megbeszéléseket folytatott Majszky londoni szovjet nagykövettel. A megbeszélésen állítólag az ausztráliai-szovjet diplomáciai kapcsolatok fejlesztéséről volt szó. Londoni politikai körökben ragaszkodnak Ausztrália és a Szovjet diplomáciai kapcsolatoknak mélyebb létrejöttéhez, mert ez a közeledés több szempontból előnyös lehetne a bolsevisták számára. Moszkva ugyanis oly anyagokért fordulhatna Ausztráliához, melyekre sürgős szüksége volna a háború továbbfolytatásához, — írja az említett svéd lap.

Meghalt a kalocsai érsek

Zichy Gyula gróf, kalocsai érsek hetvenegy éves korában váratlanul meghalt. Az elhunyt főpap bérme-köruton volt, megfázott és alig két napi betegeskedés után meghalt. Tanulmányait Magyarországon, majd az ausztriai jezsuitáknál és végül Olaszországban, Rómában folytatta. Néhány évig a székesfehérvári egyházmegyében működött, majd XIII. Leo pápa szolgálattevő kamarássá nevezte ki. Ezt a tisztségét a nagy pápa halála után X. Pius pápa alatt is megtartotta. Az 1905. évben pécsi püspökké nevezték ki. Mint pécsi püspök nagy alapítványait tette nevét emlékeztető. 1923. évben XI. Pius pápa egyszersmind a kalocsai főegyházmegye apostoli kormányzója tisztségét is megkapta, majd Várady L. Árpád érsek halála után kalocsai érsekké nevezte. Igen nagy tiszteletnek és becsülésnek örvendett és hírtelen halála mindenféle osztatlan részvételt keltett.

A kalocsai káptalan elhatározta, hogy az elhunyt érseket kedden, március huszonhatodikán délelőtt tíz órakor temetik a kalocsai székesegyházba. Ugyanezen az ülésen káptalani helyölkébe Horváth György felszentelt püspök, nagyrépostot választották meg.

A németek új fegyvere egy légi torpedó

Berlinből jelenti: Érdekes tudósítást közöl a Neue Züricher Zeitung egy svéd önkéntes elbeszélése alapján, aki mint önkéntes harcolt a német hadsereg kötelékében. Az új fegyver egy légi torpedó, amelyet nemrég próbáltak ki és ennek a félelmes hatására a bolsevisták tévesen a harci gáz alkalmazására vezették vissza. Az új fegyverrel ellátott német osztagokat „közeledneknek” nevezik. A fegyver maga hosszúka, torpedóhoz hasonló lövedék, amely süritett levegőt és még egy más anyagot tartalmaz, amely még fokozza a légnyomást. A légi torpedót különleges ágyúval lövik ki. A lövedékek fűtőlő zajjal szelik át a levegőt és négyszáz méteres körzetben hatnak. A svéd önkéntes sok szovjet halottat látott, akin külső sérülésnek nyoma sem volt: tüdejüket rombolta szét a magas légnyomás.

RU 1 (Arad) a nagy lemez színháza Tel. 20-10 Előadások 3, 5, 7 15 és 9 30 kor

MA! Egy hódító Don Juan és egy szép asszony kalandja **MA!**

A szerelmi kaland Főszerepekben **Georg Alexander, Olga Tschecchowa, Paul Klingner, Erica v. Theilmann, H. Junkermann** 14. sz. híradó

HIREK

Timisoara szerkesztőség és kiadóhivatal:

L. Piata Bratiannu 3. Telefon: 28-10.

Magyarország elölízetések, hirdetések és reklamációk Reclama hirdetőirodában, Eminescu-utca 3. Telefon: 17-11.

Aradi szerkesztő: Babuczay György.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Székföldön kézbesítéssel együtt egy óra 110.— lei, negyed-
évre 330.— lei, fél évre 650.— lei, egész évre 1200.— lei.
Magyarországon havonta öt pengő, negyed évre 15.—
pengő, fél évre 30.— pengő és egész évre 60.— pengő.
Egyes példány ára hétköznapokon 26 fillér, vasárnap 30
fillér. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek,
származás, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a
rendes előfizetési díj kétszerese.

Jóska válasza Panninak

Hőnapok előtt valósággal lázba hozta a rádióhallga-
tókát a belgrádi rádióban ma is még minden este felhang-
zó Örtálló katona dala. Ennek mintájára magyar szöveg-
gel is készült hasonló nótá: Panni úzen Jósának Orosz-
országba. Eddig ez az üzenet válasz nélkül maradt. Most
azonban megérkezett Jóska válasza Panni lelkesnek és
bizonyára éppen olyan gyorsan elterjedt, mint a belgrádi
Marleen dala. Az új háborús nótát Pirkler Ernő dr. szat-
mári tanácsos írta és alább közöljük már csak azért is,
hogy a gyűjtemény teljes legyen.

VÁLASZ PANNINAK

Panni lelkem, gyenge virágszálam,
A szívem csak veled van tele,
Kis levejké mindig itt van nálam,
S a székfű is, mit küldtél velem,
S ahányszor olvasom,
Féled álmodom,
Nappal épp úgy, mint éjjelen...
Ezt írom meg Néked, hogy vigye a posta,
— Tisztej és csókol szerető Balogh Jóska.

Panni lelkem, gyönyörű szerelem,
Tudatom, hogy jó helyen vagyok,
Jól bálnak itt a tiszta vélelem,
S az a csillag itt is fenn ragyog.
S megverne az Isten,
Ha írnám, hogy nincs
Jó menásim hétről-hétre.
Ezt is tudatom, hogy vigye el a posta,
— Tisztej és csókol szerető Balogh Jóska.

Panni lelkem, én kicsike mátkám,
Vár még itt rám pár apró dolog,
At kell lépnem sürgősen a Volgán,
Meg Moszkvába is bevonulok,
De majd, ha vége lesz,
És akkor is szeretlek,
Hazatérek majd győztesen.
És magam mondom el, nem is kell a posta,
— Tisztej és csókol szerető Balogh Jóska.

— Vaskeresztrel kitüntetett német munkások.
A német birodalmi kancellária épületében most folyt
első ízben német munkáknak a Vaskereszt hadiékít-
ménnyel díszített lovag keresztjével történő kitün-
tetésének ünnepe. A kitüntetett munkás Hakne
Hans művezető, akinek a Führer nevében a Vaske-
reszt lovagkeresztjével kitüntetett kaplár nyújtotta
át az érdemrendet. Más öt bányamunkásnak, öt föld-
művesnek és mezőgazdasági munkásnak és öt mező-
gazdasági munkásnak Göring birodalmi tábornagy,
Keitel tábornagy, a véderőfőparancsnokság főnöke,
Milch tábornagy a légi parancsnoka és Speer biro-
dalmi miniszter adta át a Vaskereszt elsőosztályu jel-
vényeit. Göring tábornagy az alkalommal beszédet
mondott, amelyben rámutatott arra a békes politiká-
ra, amelyet Hitler vezér és kancellár a háború kitör-
éséig folytatott. Vázolta a német hadsereg által el-
ért nagy győzelmeket, amelyeket a rája erőszakolt há-
boruban elért. Hangsúlyozta a nemzet közösség fon-
tosságát a Führer művének megvalósítása tekinté-
ben.

— Elmarad a pünkösdi bérmálás. Pacha Ágoston
úr. megyéspüspök megbetegedett és a főpásztor be-
tegségére való tekintettel a pünkösdi vasárnapjára
Timisoara-Temesvárott tervezett bérmálás egyelőre
elmarad. Ugyasint elmarad a már hirdetett tavaszi
bérmaut egy része. Ennélfogva nem lesz most bérmá-
lás Nitehdorf-Niezkvafalva, Moritfa-Móricföld és
Gatala-Gatalja községekben. A Timisoara-Temesvári
bérmálás a püspök valószínűleg valamelyik legköze-
lebbi vasárnapon tartja meg, amint egészsége engedi.

— Vasuti nyugbérék emelése. Bucurestiből jelentik:
A hivatalos lapban megjelent rendelettervény a vasuti
nyugbérék nyugdíjának emeléséről intézkedik. Eszerint
bruttó havj 1000 lei összegű nyugdíjat ötven százalékkal,
az 1001-2000 lei közöttieket negyven százalékkal,
a 2001-3000 lei közöttieket harminc százalékkal, a 3001
-5000 lei közöttieket husz százalékkal, míg az 5000 feletti
fejtűket tizenöt százalékkal emelik január 1-ig vissza-
menőleg.

Járványok, éhínség, népességsökkenés:

Az orosz szovjeturalom mérlege

Charles Buizard doktor, a híres francia se-
bész és nemzetközi hírv járványspecialista, akinek
több oroszországi tanulmányt során bőségesen volt
alkalma személyes tapasztalatokat is szerezni, a
„Paris Soir” hasábjain egy interjú kapcsán megbőb-
bentl' számadatak tükrében ismerteti azt a hihet-
len közegészségügyi nyomort, melybe a nem sok jó-
hoz szokott orosz népet a bolszevsta fefordulás dön-
tötte. A számadatak hitelességéhez nem férhet két-
ség: nagyobbrészt hivatalos orosz adatok és egy ré-
szüket a szovjetkormány népszövetségi megbízottai
bocsátották a francia tudós rendelkezésére.

Az orosz egészségügyi helyzetet már a cári ura-
lom idején is teljes joggal lehetett botrányosnak ne-
vezni. 1910-ben, Buizard doktor első oroszországi tanul-
mányútja idején, Oroszország rettetes kolera-
járvány pusztította végig, mely 230.000 megbetege-
dett közül egy hónap alatt 110.000 embert ragadott el.
Buizard a következő évben az „L'Illustration” című
folyóiratban számolt be tapasztalatairól és a pusztító
járvány legfőbb okait a lakások tulzsufultságában,
az európai elképzeléseket meghaladó piszokban, a leg-
elemibb egészségügyi intézmények teljes hiányában,
az légtelen táplálkozásban és a mindent betetőző al-
koholizmusban jelölte meg.

Azóta ez a hihetetlen helyzet még tetemesebben
rosszabbodott és ennek megfelelően súlyosbodtak a
következmények is.

1918-tól 1922-ig két tifuszjárvány három
millió négyezer áldozatot követelt. A
megbetegedettek száma meghaladta a 40
milliót.

1921/22-ben borzalmas éhínség tört az ellenállókép-
ségében megfogyatkozott lakosságra. 40 millió em-
ber bolyongott táplálék után kutatva az országutakon

és négy millióra rugott azok száma, akik nem bír-
elviselni a nélkülözéseket. 1933-ban az éhínség áldo-
zatak száma néhány millióval ezt a megdöbben-
tő számot is meghaladta.

Quisling kapitány, a nemzetközi Vörösker-
orszországi főmegbízottjának, Nansen doktor,
helyettese a borzalmas éhínség nyomában járó er-
csi elaljasodásról a következő jelentésben számolt
a Népszövetségnek: „A lakosság mindent felfal,
ahoz hozzáférhet: a kutyákat, macskákat, az állati
temeket, a lószerszámok szjait, a háztetők szal-
ját, a butorok faanyagát. Az emberevés nem tart
a ritkaságok közé.

Nyíltan beszélnek olyanokról, akik megették
gyermeküket, nővéreiket vagy testvéreiket.

Ez az egészségügyi és szociális helyzet termé-
tesen a népesség-számra sem maradhatott hatás-
kül. Az az Oroszország, mely azelőtt magas szap-
dási arányszámáról volt nevezetes és ahol a lakos-
száma évenként három millióval növekedett, 1917-
1920-ig, azaz három év alatt, 20 millió embert ve-
tett. Tíz évvel a szovjet uralomrajutása után az or-
nép szaporodási arányzama még mindig messze
maradt a cári Oroszország arányszama mögött,
rasszevics professzor, Oroszország legképzettebb
ványszakértője, 1922-ben a következő szavakkal
jezte be a Népszövetséghez beterjesztett jelenté-
„Sajnálatosképpen az a vélemény alakult ki benn
guy Oroszország még szerencsésnek tarthatja
gát, ha a jelenlegi válságból nem több, hanem csu-
a lakosság 20 vagy 25 százalékának elvesztése á-
menekült meg.” Sajnos, ezek a balsejtelmek még ri-
digi túlságosan derülátónak bizonyultak — fejezte
Buizard doktor az interjút. (MN)

— A DÉLI HIRLAP IRODALMI PÁLYAZATÁ-
NAK EREDMÉNYE. A Deli Hirlap költemény- és
elbeszéléspályázatának eredményét lapunk pünkösdi
számában hirdetik ki, míg a regénpályázat ered-
ménykihirdetése későbbi időpontban történik meg.

— Református istentisztelet Detan. Pünkösdi va-
sárnapján délután Detan az ottani és a környéken
lakó reformátusok számára urvacsoaraosztással egy-
bekötött istentisztelet lesz.

— Ujabb földcsuszamlások. Bucurestiből jelentik a
Pader: Május 15. és 18. nappal között újabb földcsuszam-
lások voltak Teuci, Tutova és Cluj-Turda—Kolozs-Torda
megyében a Turda-Torda és Grebnic község közötti
úton elzárták a forgalmat. A hatóságok megtették a szük-
sleges intézkedéseket a megrongált utak helyreállítására.

— Diákleány halálos szerencsétlensége. Brailá-
ból jelentik, hogy a szomszédos N. Chercea községben
Didina Mircea negyedik osztályos elemista kisleány
több barátjával egy farakás körül játszadozott. A
farakás egyik része összeomlott, egy súlyos gerenda
a kisleányra esett és szétzúzta koponyáját.

— Brad város költségvetése. Devai tudósítónk jelen-
ti: Brad város költségvetését az 1942-43. pénzügyi évre
egy a bevétel mint a kiadások oldalán 8,918.736 leit
kitevő összegben jóváhagyták.

— Felvételi vizsgák. A Miasszonyunkról neve-
zett iskolánövérnek Timisoara-Temesvári középisko-
lának első osztályába a felvételi vizsgák június else-
jén lesznek. A leánylicium és tanítóképzőintézet ötö-
dik osztályában május 27-én, szerdán tartják a fel-
vételi vizsgát. Tartományi főnökség.

— A japán követ a portugál miniszterelnökkel. Lisz-
szabonból jelentik, hogy Salazar portugál miniszterelnök
kihajgatáson fogadta Japán lisszaboni követét.

— Horvátországi magyarok átköltöztetése Ma-
gyarországra. Budapestről jelentik: A Horvátország-
ban élő magyarok közül számosan azon óhajuknak
adták kifejezést, hogy költöztessék át őket Magyar-
országra. A kérelem teljesítéséeként az első csoport,
hatvankét család, már meg is érkezett magyar terü-
letre.

— Adományok. A Timisoara-Temesvári magyar
gyermekotthon javára dr. Cs. N. ezeröttszáz leit adom-
ányozott. A fratellai gyermek és népkönyha építé-
sére újabban a következő adományok folytak be:
Lénárt József 200 lei, Wagner János 500, Pirike és
Öcsike 500, Horvay Béla 1000, Kovács Károly 1000.
Nagy Károly 15.000 lei. — A fratellai gyermekotthon
részére újabban még a következők adakoztak: Zsáky
Sándorné egy hinta; N. N. két csomag paprika, egy-
negyed kiló kőmennyag, 10 kiló bab, Szilágyi Imréné
6 db. kötény. M. F. egy kiló kolbász, K. B. 23 kiló
burgonya, Pirike és Öcsike gyermekruhák. — A szí-
ves adományokat a vezetőség hálásan köszöni. — A
Kakuk napközi gyermekotthon javára N. N. ezer leit,
egy jötevé pedig Szent Antal nevében szintén ezer
leit adományozott.

— Török főkonzulátus Brémában. A török l
mány elhárította, hogy Brémában főkonzulátust
tesit. A Hanza-városban eddig csak török konzulá-
működött.

— Holland-Indiában bevezették a japán évszám-
tást. A bataviai japán katonai kormányzó rende-
zése értelmében Holland-Indiában a Gergely-kalen-
rium elveszti eddigi érvényét. Ennek helyébe a ja-
időszámítás lép és 1942 helyett már most a 2061
évet írnák.

— Konfirmációi ünnepe. Devai tudósítónk jeje
Most folyt le Devan a református ifjak konfirmációs
népsege a református templomban. Az istentisztelet
geztével Fazekas Sándor vezetőlelkész magasszónyal-
gondolatokban gazdag beszédet intézett az ifju kor-
mandusokhoz, vázolja előttük a keresztényi kötele-
ket Krisztus, az egyház, a társadalom és fejebará-
iránt. A hittanvizsga és hitvallás letétele után a hét
és három leány konfirmandus magához vette az urva-
rát. Ima után következett a könnyekig megható le-
firmációi szertartás, majd Fazekas Sándor vezetőlel-
megáldotta az ifjakat. A hívőkkel és a konfirmandu-
szüleivel és barátaival zsufóljásig megtelt templom
közimával, a férfiak énekével és ajdással fejeződött b-
ünnepe.

— Iránban működik a szovjet adóprés. Tra-
zunt (Trebizonda) kisázsiai török városból jelentik
Német Távirati Iroda, hogy Shiraz iráni városból ké-
száz család a sivatagba menekült, mert nem volt
miből fizetnie a nagy adót. A Perzsa-öbölben lévő
Lingahból érkezett hírek szerint az öböl környé-
fekvő helységekből ugyanezen okból harmince-
ember vándorolt ki Koraitba, a délarábiai Oman t-
ományba, valamint a Bahrein-szigetcsoporton B-
rein (Szamak), Moharek, Arad, Szifra, Nabil-Szab-
Jezeyra szigetekre. Iránban a szovjet hatóságok
újabb építkezések, berendezések, valamint a b-
szovjet szállítások fedezésére embertelenül nagy
adót vetettek ki a népre. A perzsa lakosság, melyet
megszálló csapatok egyébként is kifosztottak, ke-
telenek a nagy adóterhek viselésére s ezért menek-
nek a szóbanforgó helyekről.

— Ételaját osztanak Brasov-Brassóban. Bras-
brassói tudósítónk jelentik: A városi ételátási hiva-
közi, hogy megkezdődött a juniusi étel-aj kiosztá-
amely az új élelmiszerjegyek alapján június 5-ig ta-
A kiosztásra kerülő mennyiség sze-mévenként 0
dekagram, 84 lei kilogramminként áron. Júnus 6-
valamennyi nagy- és kiskereskedő köteles mind-
külön felszólítás nélkül beszoállgatni a nála vás-
rolt ételaj ellenében átvett jegyeket.

Látogassa meg Buziásfürdőt

Románia legdusabb szénsavas fürdőjét. Fürdő
idény kezdete május 30 - október 1-

Fürdőigazgatóság

— **A román közlekedésügyi miniszter a bolgár királynál.** Szófiából jelenti a Rador: Busila Constantin közlekedés- és közmunkaügyi miniszter szerdán délután kihallgatáson jelent meg Boris bolgár királynál. De Vasiloff bolgár közlekedésügyi miniszter díszborot adott Busila miniszter tiszteletére. A díszborot ünnepélyes fogadás követte.

— **Szentélekek-triduum** — pünkösdt megelőző háromnapos ájtatosság — kezdődött tegnap Timisoara-Temesvárott, a józsefvárosi plébániatemplomban. A szentbeszédet Bojhos Mihály káplán mondja, a májusi ájtatossággal kapcsolatban. Ma, pénteken az ájtatosság előtt, szombaton az ájtatosság után lesz a triduummal kapcsolatos magyar szentbeszéd.

— **A tanév befejezése az elemi iskolákban.** Az elemi iskolákban május 25-ig fejezik be a tananyagot, egyben a tanávet is a negyedik osztály tanulói, akik azok is, akik a középiskolákba iratkoznak be. Más 30-ig az elemi iskolák többi tanulói is befejezik évet. Junius 2-án mindenütt évszázados ünnepséget tartanak. Junius 5. és 10. napjai között a hetedik osztályos növendékei befejező vizsgálatot tesznek. A tanév befejezése után, a nyári szünidő alatt is a harmadik osztálytól kezdve a tanulók — tehát a nagyobbak — iskolába mennek és az ugynevezett munkacsapatban tevékenykednek. Az iskolakertben befejezik a szükséges munkálatokat és általában az iskola felügyelőségével foglalkoznak.

— **Timisoara-temesvári állatvédő egyesület közlése.** A Timisoara-temesvári állatvédő egyesület május 31-én délelőtt tíz órakor tartja éves közlése és a kereskedelmi és iparkamara épületében egyesületi helyiségében, amelyre ezután hívja a tagokat és érdeklődőket. Határozatképtelenség esetén a közgyűlést ugyanazon a napon és helyen délután tízenegy órakor tartják a tagok számára való tekintet nélkül.

— **A francia-amerikai tárgyalások.** Washingtonból jelenti: Az Egyesült Államokban úgy tudják, Washingtonban attól tartanak, hogyha a francia birkokra vonatkozó tárgyalások kudarcot vallanak, akkor a franciák nemcsak Martiniqueon levő kereskedelmi hajóikat sülyesztik el, hanem a francia guyanai tengeri folyó vízi útját is megszakítják. Ezzel megakadályoznák a holland guyanai bauxitszállítmányok. A holland-guyanai bauxit rendkívül jelentőséggel bír az amerikai alumíniumipar számára.

Égváltotta-e már

— **Égváltotta-e már?** Részvételi jegyét a pünkösdi hétfői férfi zarándoklatra? Részvételi jegyek még csak ma, pénteken váltakozóan a Timisoara-temesvári plébániahivatalban és a Misszió kegytárkereskedésben.

— **Huszonöt százalékkal esett az arany ára.** A nemzetközi nemesfém piacok jelentései mind megmutatják, hogy az irányzat valamennyi nemesfém piacon lanyha. A kereslet a magánfelek részéről teljesen megcsappant és ez a körülmény mindenütt nagyobb áremorzsolódást idézett elő. Az év elején számított az arany körülbelül 20-25 százalékkal esett a nemzetközi nemesfém piacon. Az ezüst áresése jelentékeny.

— **Nyolcvankét éves öngyilkos.** Masloc-Mászlak városában Fischer Regina 82 éves asszonyt háza udvarán felakasztva találták. Az idős asszony már ez előtt is többször öngyilkosságot kísérelt meg, mivel teljesen magára maradt és beteges volt.

— **Szabotázs miatt eltűnt kereskedők.** Devalválás miatt jelentik: A bradi törvényszék öt évi súlyos büntetésre ítélte Sencov Nicolaet, a bradi szeszlerakati vállalkozóját szeszrejtegetés miatt. Enchiu Gheorghe Bihar-Bihar-megyei Carpenis községbeli lakost pedig szabotázs büntette miatt öt évre táborba utalta.

— **Anyakönyvi hírek.** A Timisoara-temesvári anyakönyvi hivatalban a következő bejegyzések történtek: Szalasznyó István műszerész leánya Ildikó meghalt; Kovács Ferencné Stoinanov Aurelia 41 éves; Plesz, született Hamburger Julia 98 éves; Mensis Lipót 67 éves állami nyugdíjas; Ples Gheorghe 2 éves.

— **Elhunyt pedagógus.** A csornai premonstréi rend prépost-prejátusa: Steiner Miklós 70 éves korában meghalt. Az oktatás és nevelés terén kiváló érdemeket szerzett s azonkívül a közéletben is jelentős szerepet vitt.

— **Kirabolták és elverték.** Bucurestiből jelentik: Pungan Vasile prefekturái alkalmazottat Tudor Vladimirescu elővárosában levő lakásán ismeretlen tettesek megölték és kirabolták. A rablók elvitték Pungan összes ruháit, ezenfelül tettleget súlyosan bántalmazták. A bántalmazást kézrekerítésére erélyes rendőri vizsgálat folyik.

Fej és fogfájás ellen
NOVOCALM

Szovjet tengereljáró a bolgár-török partok mentén elsüllyesztett egy török hajót

A bolgár-török partok mentén török-szovjet incidens történt, — jelenti a Stefani iroda. — Egy török hajó Burgasz bolgár kikötőből Isztambul felé indult, utközben azonban egy szovjet tengereljáró támadta meg. A szovjet buvárnaszád ágyúval tüzelte a török hajóra, amely kigyulladt és rövid idő múlva elsüllyedt.

Legénységét kimentették. A támadás a parttól alig százötven méternyire folyt le és annak számos bolgár és török szemtanúja volt.

Több török határőr a partról gépfegyvertűzést indított a szovjet tengereljáró ellen, ez azonban hamarosan víz alá merült és elmenekült.

— **Arad megye volt prefektusa** Sibiu-Szeben megye prefektusa lett. Sibiu-Nagyszebenből jelentik: Az elmúlt napon folyt le a megye új prefektusának beiktatása. Az új prefektus Mihajlescu Vasile ezredes, aki március hónapig Arad megye éjén állott.

— **A magyar gimnázium tanulóinak magánvizsgái.** A Timisoara-temesvári katolikus magyar fiugimnázium harmadik és negyedik osztályának tanulói most fejezték be az állami gimnáziumban az évvégi írásbeli magánvizsgákat. A szóbeli vizsgák a mai napon kezdődnek.

— **Légiforgalom Európa és Délamerika között.** A Popolo di Roma buenosairesi jelentése szerint rövidesen helyreállítják a légi közlekedést Európa és Délamerika között. A légi forgalmat Spanyolország inditáná el a Lati és a német Condor egykori gépeivel. Ezek a gépek jelenleg Rio de Janeiroban vesztegelenek. Az új vállalat gépeit Buenos Aires és Natal között argentinai, Natal és Spanyolország között pedig spanyol pilóták vezetnek majd.

Női tengerészek

Washingtonból érkező jelentés szerint az amerikai tengerészeti miniszter azzal a tervvel foglalkozik, hogy tízezer asszonyt sorozzanak be a tengerészetbe. Ezek a nők a hadihajókonyernek alkalmazást, ahol könnyebb munkát végezhetnek. Ez a sorozás egészen demokratikus alapon történne, mert kiterjesztenék a néger nőnemű lényekre is. A haditengerészet tagjai lehetnének így azok a néger nők is, akikkel amerikai fehér demokrata nem ül le egy vendéglőben. A sülyedő hajókra jók lesznek a feketék, — gondolják bizonylyan.

— **Az azur-hadosztály hazatért sebesültjei.** Madridból jelentik: A keleti arcvonalon küzdő azur-hadosztály 263 sebesültje és beteg katonája Németországból külön vonaton megérkezett San-Sebastianba. A hazatérő katonákat igen meleg fogadtatásban részesítették. (Stefani.)

— **Orvosi hír.** Dr. Bodea Eugen, fül-, gége-, orrspecialista újból rendel. Timisoara, Bulevardul Regele Ferdinand 1/B (Löffler-palota), I. emelet. 12-1 és 3-5. Telefon 17-43.

TAKAREKOSKODJUNK A KENYERREL!

— **Anyaknapi ünnepség a devai református templomban** című hírlévkéből tévedésből kimaradt Beke Andor gondnok, térfelcsövetségi tag „Oly nagy fájdalom” című énekszóljója. A művészi énekszámot Erce Miklós segédlelkész iskoláigazgató kísérte orgonán.

— **Meghalt a porondon egy zenebohóc.** Budapestről jelentik, hogy a Cája-cirkusz egyik legutóbbi előadásán Raab Sándor ötvenhat éves artista, a Sáni néven ismert zenebohóc, produkciója közben szívéhez kapott és meghalt. Bejárta mint zenebohóc egész Európát és mindenütt nagy sikereket szerzett.

— **Megmérgezte magát egy fiu.** Timisoara-Temesvárott Popovici Glorie 17 éves fiu szüleinek gyárvárosi lakásán öngyilkossági szándékból megmérgezte magát. A mentők kórházba szállították.

Ügyeletes gyógyszerárak

Pénteken, május 22-én Timisoara-Temesvárott a következő gyógyszerárak tartanak vizsgálatot: Belvárosban 10. Mai-utcában levő Dr. Lupea gyógyszerár, Gyárvárosban a Stefan cel Mare-utcában levő Both gyógyszerár, Erzsébetvárosban a Miron Costin utcában levő Bianu gyógyszerár, Józsefvárosban a Preyer utca sarkán levő Neurohr gyógyszerár, Melhalában a Corvin és Frateliau a Panajoth és Freidorfon az Eremici gyógyszerár.

Futárindításunk

BUCURESTI-be hetenként egyszer, TIMISOARA-ra NAPONKÉNT.

Bármilyen megbízást pontosan és lelkiismeretesen elintézz a

RECLAMA

Hirdető iroda, Arad, Eminescu 8. Tel: 17.11.

— **Új piarendelet Brasov-Brassóban.** Brasov-brassói tudósítónk jelenti: A városvezetőség rendeletet adott ki, amelynek értelmében a zöldégszpiacra levő fából készült tárgyak, valamint az ételek készítése. Ugyancsak tilos a piacon tartani lovakat és más igasállatokat. A rendelet kimondja még, hogy az eladási csarnokokban kizárólag olyan árukat szabad tartani, melyek eladása ott engedélyeztetett. A zöldégszpiacok a nagykereskedőktől kapott vásárlási számla mellett a vásárlási hely heti piaci árjegyzékének másolatát is kötelesek bemutatni. Végül a városi rendelet megtiltja a virágárusítást a város utcáin és kimondja, hogy csak a régi tanácsház előtt téren végezhető.

— **Husz évig ült börtönben betörések miatt.** A Timisoara-temesvári rendőrség elfogta és Aradra küldte Stauber Mátyás rovtomultu betörőt, aki betörésekért már 20 évet töltött börtönben és aki az elmúlt évben Timisoara-Temesvárott négy, Aradon két betörést követett el. Azóta sikerült bujdosnia és nemrég fogták el. Aradon lefolytatták ellene a vizsgálatot és visszaküldik Timisoara-Temesvárra.

A timisoarai városi mozis mősora — **Érdemes kezdete 3, 5, 7, 9 órakor. Vasár- és Ünneppnap d. e. 11 órakor is**

<p>CAPITOL Kivételes drámaságu film Az élet hullámai Fő szerepben: BRIGITTE HORNEY és JOHANNES GOITSCHALK</p>	<p>THALIA A szerelem iskolája Ki nem szeretné visszaidézni a kedves iskolaéveket? Különösen, ha olyan rokonszenves tanárok vannak, mint Victor Siavel, Ulrich és Johannes Heesters</p>	<p>APOLLO Hallatlanul szenzációs bűnügyi vigjáték Tizenkét perccel éjfélt előtt Főszerepben GERALDINE KAIT, RENÉ DELTGEN és PAUL HENCKELS. A film végigviszi a nézőt a törvényszéki tárgyalási teremről, a hálókoszma, a bírósági mulatóhelyeken, szállodai hálókon, furcsa lakásokon keresztül a renórészobáig</p>
---	--	---

KÖZGAZDASÁG

A fényüzési és forgalmi adó fizetésével kapcsolatos rendelkezések

A fényüzési és forgalmi adó alkalmazásával kapcsolatban a pénzügyminiszterium magyarázó rendelkezést küldött a megyei kivetési és benajtási pénzügyigazgatóságokhoz.

E szerint a természetes selyemből készített szalagok, zsinorok stb. (220. szakasz), a selyem kivételével növényi textiliákból előállított szalagok, zsinorok stb. (568-569. szakasz), végül a szalaghímzések forgalombahozatalakor a forgalmi adón kívül a konfekciós készítmények forgalmi adójának megfelelő egyenértékű illetéket is le kell róni.

A miniszteri rendelet utal arra, hogy egyes cukor-, cukorka- és konzervgyárak mellett saját doboz- és ládakészítő osztály működik. Miután a főkészítmény forgalombahozatalakor a gyár a csomagolással együtt számított súly szerint fizeti a forgalmi adót, külön a csomagolásra nem kell leróni ezt az adót.

A textilgyárakban a gyártás során származó hulladékok sok esetben a gyár újból felhasználja. Tekintve, hogy a nyersanyag vásárlásakor a gyár egy-

izben már fizetett forgalmi adót, a fenmaradt és újra használt hulladék mentes az újból forgalmi adófizetés alól. Egyedüli feltétel, hogy a hulladékot ugyan a vállalat használja fel újból.

Ma minden valamennyi gyár mellett saját gépjavitó műhely működik, ahol szükség esetén új gépalkatrészeket és szerszámokat is készítenek. A pénzügyminiszterium megállapítja, hogy ezek működése nem esik forgalmi adó alá és mentesül a javítások utáni három százalékos adó alól is. Amennyiben a gyár javítóműhelye más részére végez javításokat, a három százalékos adó fizetése kötelező, míg ha új alkatrészeket készít mások részére, akkor ennek kereskedelmi értéke szerint számított forgalmi adót fizeti.

A rendelet tekintettel van a fényüzési, valamint a forgalmi adó közötti kulcskülönbségre és ezért úgy intézkedik, hogy az illető cikk vagy készítmény adóköteles értékébe ne számítsák be a fényüzési adót, ha ez a számlán külön szerepel.

Új nyersanyagok, melyekből nemcsak ruha és rehernemű, hanem élelmiszerek is készülnek

A sok száz millió kilóra rugó mesterséges textilanyagtermelés nélkül ma Európa textiliálátása megőrzésének problémáinak előtérbe állana az első világháborúhoz hasonlóan kénytelen lenne értéktelen pótnanyagokkal megelégedni. Amikor a német kormány textiltermelési programja 1934-ben a műrostelőállítás megsokszorozását követelte, még a legmerészebb derűlátók is alig merték hinni, hogy Németország műrostgyártása mennyiségleg ma már a világ legnagyobb természetes textilanyagtermelő országának, Ausztráliának gyapjútermelését is meghaladja. Ez az óriási fejlődés az új nyersanyagok állandó tökéletesítés nélkül elképzelhetetlen lenne. A legfontosabb feltétele azonban az a felismerés volt, hogy a mesterséges rost nem pótnanyag, hanem különleges alkalmazási lehetőségeket kínáló új nyersanyag.

és előállításában a jövő fejlődözés céljai és módszerei már eleve érvényre jutnak.

A műrosttermelés kiterjesztése természetesen szükség szerűleg magával hozta a nyersanyagbázis kiterjesztését is. Míg néhány évvel ezelőtt csupán az északi jegenyefenyő tartották a műrostgyártás céljaira alkalmasnak, ma már a fenyőfa legkülönbözőbb fajtaiban kívül különböző növények köré, mint például a szalma is a cellulóztermelés szolgálatában áll.

A szövési eljárásnál alkalmazott fűrdőkkel nemcsak a rost hajlékonyságát és simulékonyságát lehet kedvezően befolyásolni, hanem belőle előállított fonalak és szövetek tapintását és festési lehetőségeit is.

Ezen a téren a gyapot megfelelő tulajdonságait a műrostok ma már messze felülmúlják.

Hogy a műrostgyártás az utóbbi években milyen óriási léptekkel fejlődött, mi sem mutatja jobban, mint hogy a műrost és műselyem Németországban a gyapot és gyapjú helyét gyakorlatilag teljesen elhódította. Miután a mindinkább értékesebbé váló fa minél tökéletesebb kihasználásának szükségessége felmerült, a tudomány önként értetődőleg új utakat keresett az eddig feldolgozásra nem került alkotórészek

értékesítésére. Megfelelő biológiai kezeléssel, azaz élesztővel való erjesztéssel és ezt követő tisztítás után a fa félcellulózé anyagát kitűnő minőségű tápcsészővé lehet átalakítani.

Ez az élesztő 52 százalék fehérjét tartalmaz (tojás fehérjetartalma csupán 12 százalék), ezenkívül a nélkülözhetetlen vitaminok egész sorát mutatja fel. A felfedezés jelentőségét már maga az a tény is kellően megvilágítja, hogy

Németország egyik legnagyobb műrostgyára naponként mintegy 60.000 kilogram élesztőt állít elő melléktermékként keverékben 30.000 kilogram fehérjetartalommal.

Az a fehérjemennyiség, mely csupán ebből az egy gyárból évente kikerült, nem kevesebb, mint 77.000 darab 120 kilós súlyú sertés fehérjeértékének felel meg. Németország jelenlegi műrostgyártása évente több mint 100.000 tonna mesterséges fehérjét termelhetne.

A félcellulózékon kívül a fa szalma természetesen még a különböző anyagok egész sorát tartalmazza. Ezeket a gyártás során hasonlóképpen ki kell oldani és a gazdaságosság követelményének szem előtt tartásával a lehetőséghez mérten értékesíteni. Egy napi 100 tonna műrostot előállító gyár havonta egymagában is nem kevesebb, mint 1500 vasuti kocsira rugó kémiai anyagot használna fel, ha nagyrészt nem lehetne visszanyerni és a gyártási eljárás körforgásába visszavezetni. Egyetlen ilyen gyárban évente 51.000 tonna kristályos glaubersó válik ki és csak egy töredéke kerülhet felhasználásra. Azáltal azonban, hogy elektrolitikus uton ezt a sórt sikerült nátrionlútra és kénsavra felbontani,

egy év alatt több ezer vagon szállítási költséget sikerült megtakarítani.

Ez a helyzet eddig a műrostgyártás terén, a tudományos kutatás azonban még sok meglepetést tartogat. Ezekre a meglepetésekre már nem kell sokáig várakozni.

Dr. Reszneki Judit.

FLORA műjéggyár

ARAD, REGELE FERDINAND-UT 33 sz.

Uzemét megkezdte. Házhozszállításra rendeléseket felvesz. Telefon 11-41

Rendszeresítik a hetenkinti gazdasági minisztertanácsokat. Bucureștiből jelentik, hogy Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök elnökletével mint tertanács volt, amelyen a kormány tagjain kívül kereskedelmi és ipar képviselői is megjelentek. Határozták, hogy rendszeresítik a hetenkinti gazdasági minisztertanácsokat, amelyeken a termelés-mogatókhoz szükséges intézkedéseket beszélnek meg.

Vasárnap is dolgoznak a belgiumi bányákban. belgiumi német katonai parancsnokság elrendelte, hogy a belga bányákban havonta egyszer vasárnap dolgozzanak a munkások. Erre a napra százezreket is fizetéstöbbletet kapnak. Kilátásba helyezte, hogy a kenyér-, hús- és zsiradagot is felemelik a mukra.

Köölajtermékek közési illeteke. A katonai polgári ellátási államtitkárság most kiadott rendelkezésben úgy intézkedett, hogy az április 17-én megjelent 744. számú rendelet első szakaszát, második szakaszának első és harmadik bekezdését a február 25-i 143. számú rendelet törvény útján módosított köölajtermékekra is alkalmazzzák. Az új eladási ár kiszámításánál nagybani való szállítás esetében 0,05 leien alóli összeget nem számítják, míg az em felüli összeget 0,10 leire egészítik ki. Kicsinyben való szállításnál a 0,50 leien alóli összeget 0,50 leire ke- kitik ki.

Gyógyborok készítésének ellenőrzése. A monopoltörvény 134. szakasza értelmében a szesitalokból készített vegyi és gyógyszerkeverékek forgalomhozatalához a közegészségügyi, valamint a földművelésügyi miniszterium engedélyt kell a szesze- gyszerészeti vezérigazgatóság engedélye is szükséges. az utóbbi időben a monopol ellenőrző szervei megállapították, hogy a gyógyborok készítésénél nem szer- ták be a MAT engedélyt. Ezért most általános fel- vizsgálatot rendelt el a monopolvezérigazgatóság- ben a tekintetben.

Hivatalos devizaárfolyamok. (Az első szám a telt, a második az eladást jelenti.) Szabadforgalmi devizák (90 százalékos felárral): Svájci frank 43,45-44,33, svéd korona 44,80-46,57. Kliring devizák: Drachma 1,21-1,22, német márka 59-60, török frank 92-92, dinár 2,898-3,05, szlovák korona (38 százalékos felárral) 4,68-4,77, pengő 26,50-27, dán korona 30-30, finn márka 2,50-2,50, olasz lira 9,50-9,50, francia frank (38 százalékos felárral) 3,14-3,27, horvát kuna 2,95-3.

Határidő napló

MÁJUS 25:

Gözkazántulajdonosok eddig a napig kötele- emlékiratot benyújtani a nemzetgazdasági minisz- rium közlejtőigazgatóságához (Ministerium Economice Nationale Directia Petrolului) feltüntetve, hogy március 17-én kelt 153.160. számú rendelet értelmében közneftítésre átalakítandó eddig folyékony fű- anyagot használt gőzkazánjaikhoz milyen anyagot van szükség.

MÁJUS 30:

Üzleti könyvek lapjai után fizetendő illetékül- bözet bírságmentes kiegyenlítése a pénzügyigazgat- ságon.

MÁJUS 31:

Visszacsatolási kölcsönjegyzés lejár.

JUNIUS 1:

Fizetési jegyzékekre ragasztandó újfajta bé- lgek kötelező módon érvénybe lépnek.

Cipőgyárak, üzletek és műhelyek eddig a na- kötelesek eljuttatni jelentésüket az előző két há- készletről a nemzetgazdasági miniszterium termel- osztályához.

JUNIUS 5:

Bőrcserző üzemek a közési előljárásnál, vá- hidak a katonai és polgári ellátási államtitkárság te- melési osztályánál tartoznak jelentést tenni az elő- havi börtmennyiségről.

JUNIUS 10:

Kertészetek forgalmi adója havonta eddig- napig kifizetendő. Csekavas készletek havonta ed- a napig bejelentendők.

NAPONTA vállalunk

Timisoara megbízások

és garancia mellett elintézzük RECLAMA hirdetőiroda, Arad, Em nescu-u. 8

„URANIA” sláger - filmszínház

ARAD. TELEFON: 12-32

Mától kezdve világszenzáció! Hosszu évek után újra Aradon
Garry Cooper, Ray Miland, Robert Preston
együttes, hatalmas filmjük: a

KÉK CSILLAG

(BEAU GESTE)

Izgalmas epizódok az idegen légióból. A bajtársi szeretet, összefartás és önfeláldozás leg- szebb filmje. Minden nap 3-kor matiné 35 lejes olcsó helyárral. Diákoknak e kedvezményre Előadások 3, 5, 7-30 és 9-30-kor

SPORTTESEMÉNYEK

Román Kupa mérkőzések pünkösdi műsora

A szövetségben megejtett sorsolás nyomán a Román Kupa mérkőzések pünkösdi fordulójában a következő mérkőzések lesznek:

PÜNKÖSD VASÁRNAPJÁN:

București: Monitorul Oficial—PTT—Vulturul de Aur győztese.

Turnu-Severin: CFR—Rapid (București).
Sibiu-Nagyszében vagy Brașov-Brassó: Universitatea—UAB győztese—Juventus (București).
Ploesti vagy Galati: FC Ploesti—Gloria CFR győztese—Unirea-Tricolor (București).

PÜNKÖSD HÉTFOJÉN:

București: Sportul Studentesc—Venus.

Herberger német birodalmi edző a magyar tizenegyről

A magyarok számára oly kiábrándító eredmény végződött német-magyar mérkőzés után gratulál Herberger, német birodalmi edzőnek a csapatvezető Herberger a gratulációra így válaszolt:

— Köszönöm. Megvallom azonban őszintén, hogy magyar csapatra kell áthárítanom az érdem jelenléte.

— Hogyan? — kérdezték.

— Ugy, hogy a magyar csapat második félidő visszaveszése nélkül nem győzhettünk volna. Ezt a mérkőzést kizárólag erőnléti okok döntötték el a német csapat javára.

— En a Nürnbergi 1:1 óta, tehát a mostanival együtt hat mérkőzésen keresztül figyelem a magyar csapat játékát. Ez a mostani csapat volt a hat közül a jobb magyar válogatott, amely ellenünk ez idő alatt kiállt. Még annál is jobb volt, mely 1939 őszén győzött ellenünk Budapesten.

— Ez a mostani magyar csapat már megközelíti a jól hajtottá végre az újszerű lefedezést. Második ez a csapat olyan szemképráztatóan szépen és jól játszott, hogy én már nagyon régen nem láttam ilyen jó labdarugást.

— Adják idén nekem ezt a magyar csapatot csak három hétre és olyan tizenegyet faragok belőlük, amelyet évekig át nem győz le senki.

— És milyen csodaszert használ? — érdeklődtek.

— Csodaszert? Komoly, kemény munka szükséges. Tudom, hogy nem hiszik, de mégis így van: két hete a német csapat egy pohár folyadékot sem ivott! Ez csak egy példa, de sok-sok ilyen edzési és erőnléti utasítás van, amit egyedül én adok és be is tartják.

— Sing — szolt a balfedezetéhez — gyere csak ide! Mondd meg mit itál Ludwigsburgban a két hét alatt?

— Semmit, — felelte őszintén a német játékos.

— Vajjon megengedné-e, hogy résztvegyünk a legközelebbi német edzőtáborozáson? Csak mint nézők, akik egyszerűen csak tanulni, látni, tapasztalni szeretnének... — kérdezték ezután.

— Kérem, legyen szerencsém. Bárki szívesen látok a magyar szakértők közül. Nincs az én munkámban semmi boszorkányság, semmiféle titok sem. Az erőnlét és a labdarugó edzés tanai közkincsek.

Ez a kivonata annak a beszélgetésnek, amit Herberger Józseffel folytattak a németek első budapesti győzelme után. Herberger szürke emberként jött a német csapat élére, olyan nemzetközileg is elismert szaknagyság után, mint Nerz dr. Herberger őszinte ember és ritka példánya annak a szakértőnek, aki az ellenfél játékára is figyel, az ellenfél teljesítményét is leméri, hogy saját csapatának valódi értékét megkaphassa. A magyar csapat teljesítményét dicséret szavai értékes elismerést jelentenek.

Sport hírek mindenfelől

Timisoara-Temesvár és Arad kézilabda válogatottjai pünkösdi első napján Timisoara-Temesvárott találkoznak. A mérkőzés délután négy órakor kezdődik a Rapid-pályán.

Az MLSz meghívta Budapestre a horvát labdarúgó válogatottat. A horvát szövetség válaszában bejelentette, hogy hajlandó a meghívásnak eleget tenni június 4-ére válogatott csapatát Budapestre küldeni.

A GUF-Milano olasz egyetemi rugbycsapat budapesti második vendéglátása előtt, amely a PPT sportegyesülettel kerül lebonyolításra, a német védő és a román hadsereg labdarúgóválogatottjai mérkőzésre összejöttek.

A horvát ökölvívó bajnokság befejeződött. A bajnokok névsora légsúlytól a könnyűsúlyig: de Buya, Hessels, Dieser és Kneppers. A félnehézsúlyban Bakker szerezte meg a bajnoki címet. A hiányzó súlycsoportokban a bajnoki döntőkre később kerül sor.

A bécsi Admirál május végére meghívták Törökországba. A Fener Bagcse és a Galata Saray csapataival játszanának a bécsiek, akik valószínűleg Ankarába is ellátogatnak.

A NAC az újpesti 0:7-es vereség után két új hátvédet szerződötetett egy alsóbb osztályú egyesülettől FeSO-ból. A két játékos Heim és Balla és Nagyváradon sokat várnak tőlük.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik felejthetetlen édesanyánk

özvegy Maszalits Lajosné született KEVICZKY JUSZTINIA

temetésén résztvettek, ravatalára virágot helyeztek, ezúton mondunk köszönetet. Különösen hálásan köszönjük Kech K. Géza apát urnak elhangzott résztvevő meleg szavait.

A gyászoló Maszalits, Mazsák, Papp és Szobovich-családok

Okmányokról
Iratokról és
Számlákról

FOTOKÓPIA

eredet nagyságban, kicsinyítve vagy nagyítva

TELEFON
34-30

FOTO STUDIO

ENGEL ENDRE
fényképezési műtermében ::
TIMISOARA I, PIATA LIBERTATII 4

Rádió

PÉNTEK, MAJUS 22

București: 6.55 Hírek, hanglemek. 11.30 Katonai rádióposta. 12.30 Szájharmónia zenekar hangversenye. 12.50 Román—német katonára. 13.50 Németnyelvű hírek. 14 Hírek. 14.20 Hanglemek. 14.30 Sebesültek órája. 17.50 Németnyelvű hírek. 18 Művészeti és tudományos krónika. 18.20 Zenekari hangverseny. 19.15 Kamarazene. 20 Hírek. 20.10 Hanglemek. 20.40 Előadás. 21 Operaelőadás hanglemekről. A második felvonás szünetében (22 16—22.32) hírek, sport. 23 Könnyű zene hanglemekről.

Rádió Moldova: 13 Keringők hanglemekről. 13.20 Hírek. 13.30 Zenekari hangverseny. 14 Hírek. 14.20 Hanglemek. 18.30 Hanglemek. 19 Ének-számok. 19.15 Előadás. 19.55 Könnyű zene hanglemekről. 20.30 Hírek. 20.40 Zenekari hangverseny. 21.10 Hanglemek. 22 Hírek. 22.20 Jazz-számok hanglemekről.

Budapest I: 6.40 Torna. 7 Hírek, hanglemek. 10 Hírek. 10.15 Szalonzenekar. 11.10 Vizállásjelentés. 11.20 Hanglemek. 11.40 Előadás. 12 Déli harangszó. 12.10 Rádiózenekar hangversenye, közben 12.40 Hírek. 13.20 Időjelzés. 13.30 Rádióüzenetek. 14 Csellóhangverseny. 14.15 Ének-számok. 14.30 Hírek. 14.45 Rádióműsor közlése. 15 Piaci árak. 15.20 A kassai rádió programjából. 16.15 Előadás. 17 Idegnyelvű híradás. 17.15 Előadás Madagaszkárról. 17.25 Táncczene. 17.50 Előadás. 18.15 Német műsor. 18.35 Előadás. 19 Hírek. 19.20 Fuvózenekar. 19.45: Az elsüllyedt harang, Gerhardt Hauptmann drámája. 21.40 Hírek. 22.10 Hangverseny. 23 Idegnyelvű híradás. 23.25 Hanglemek. 24 Hírek.

Budapest II: 18.15 Cigányzenekar. 19.15 Előadás. 19.45 Szájharmónia-hangverseny. 20 Hírek. 20.10 Lóversenyeredmények. 20.20 Táncczene. 21.10 Előadás. 21.35—21.55 Dalok.

SZOMBAT, MAJUS 23.

București: 6.55 Hírek, hanglemek. 11.30 Katonai rádióposta. 12.30 Zenekari hangverseny. 12.50 A katonai órája. 13.50 Németnyelvű hírek. 14.00 Hírek. 14.20 Hanglemek. 14.30 Sebesültek órája. 15.30 A Munca și lumina szervezeti műsora. 16.00 Gyermekek-műsora. 18.00 Táncczene. 19.00 Előadás. 19.15 Hangverseny. 20.00 Hírek. 20.10 Hanglemek. 20.40 Előadás. 21.00 Zenekari hangverseny. 22.00 Hírek, sport. 22.20 Zenekari közvetítés Brasovból. 23.20 Táncclemek.

Radio Moldova: 13.00 Nyitányok hanglemekről. 13.20 Hírek. 13.30 Román zene hanglemekről. 14.00 Hírek. 14.25 Jazz-zenekar. 18.30 Hanglemek. 19.00 Hanglemek. 19.15 Háborúskrónika. 19.30 Hanglemek. 20.00 Előadás. 20.15 Hangverseny. 20.30 Hírek. 20.40 Balettzene hanglemekről. 21.00 Hanglemek. 22.00 Hírek. 22.30 Hanglemek.

Budapest I: 6.40 Torna. 7.00 Hírek, hanglemek. 10.00 Hírek. 10.15 Szórakoztató zene. 11.20 Hegedűhangverseny. 11.40 Előadás. 12.10 Melles Béla zenekara. 12.40 Hírek. 13.20 Időjelzés. 13.50 Bajtársi szolgálat. 14.00 Művészhanglemek. 14.30 Műsorismertetés. 15.20 Cigányzene. 16.10 Ifjúsági rádió. 16.45 Időjelzés, hírek. 17.00 Idegnyelvű híradás. 17.15 Rádiózenekar. 17.55 Bónyi Adorján előadása. 18.15 Táncczene. 19.00 Hírek. 19.20 Hangképek innen-onnan. 19.45 Kata, Kitty, Katinka az Operettszínház előadása. 21.40 Hírek. 22.15 A Kata, Kitty, Katinka operett harmadik felvonása. 22.45 Csárdáslemek. 23.00 Idegnyelvű hírek. 23.25 Hanglemek. 24.00 Hírek.

Budapest II: 17.00 A Kolozsvári irodalmi és művészeti hét műsorából. 18.30 Földművelési előadás. 19.00 Zongorahangverseny. 19.30 Előadás. 20.00 Hírek. 20.10 Odry Árpád emlékest.

Apróhirdetések

FIGYELMEZTETÉS. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. Gyakran előfordul, hogy hirdetőink távbőlön adják fel apróhirdetéseiket. Tekintettel arra, hogy ilyen esetekben az apróhirdetések számlázása és a hirdetés díj beszedése munkatöbblettel jár, a pénzbeszedő alkalmazása révén költésnövekedéssel jár, a nem a feladás alkalmával fizetett apróhirdetések díja a rendszeres díj kétszerese.

DIJSZABAS. Álláskeresés rovatban tíz szóig tizenöt lei, minden további szó kettő lei. Minden más rovatban tizenöt szóig harminc lei, minden további szó három lei. Vastagabb betűvel a díj kétszerese. Jelíges és „Cim a kiadóban” jelzésű hirdetéseknel tíz lei pótdíj fizetendő. Üzleti hirdetések csak keretes hirdetésként vehetők fel.

Alkalmazás

Nagyobb vidéki városba keresek egy perferkt könyvelőt. Ajánlatokat „Ipari üzem” jelígre a timisoarai kiadóba kérek. (1274)

Lapkészítőket felvesz a Déli Hírlap timisoarai kiadóhivatala. (5132)

Lapkiadó azonnal felvétetik jó fizetéssel. Jelentkezni Reclama hirdetőben, Arad, Eminescu-utca 8. (5130)

Szerény igényű meghítható, jólféző minden kerestetik földbirtokos családhoz. Egyedülálló nő elnyben. Cim Roesslerné, Lechnita, posta Jernuti. (3589)

Szükségviszgyári üzemhez értő szerelőt azonnal felveszünk. „Hercules” szükségviszgyár, Timisoara III, Ion Vasij-utca 4. szám. (1295)

Jó megjelenésű 15–20 éves leányt keresek könnyű kézi munkára és szakmai segítségére. Arad, Saguna 174. Fodrász. (2491)

Ügyes kifizetői fejtetik. Ioan Lazar-cég. Arad, Bul. Regina Maria 26. (2489)

Allást keres

Irodakapitást vállal tisztá fiatal nő. Cim a timisoarai kiadóban. (5131)

Fiatal nő gyermek mellé ajánkozik, három nyelven beszél. Jelentkezők 12–3-ig. Arad, Spiru Gheorghe-utca 3. ap. 3. (2485)

Lakás

Azonnal kiadó két üres szoba, fürdőszoba, külön bejárat. Timisoara I, Oituz utca 5. szám, ajtó 4. (1297)

Kétszobás fürdőszobás lakás június 1-re kiadó. Timisoara V, Banul Maracine utca 13. szám. (1291)

Külsőbejárati butorozott szoba, nem zóna, házaspárnak is, június 1-re kiadó. Timisoara II, E. Baader-utca 9. szám, ajtó 4. (1289)

Keresek egy vagy két szobás modern garzonlakást, esetleg butorozva. Cimeket „Jól megfizetem” jelígre Reclama Hirdetőbe, Arad, Eminescu utca 8. (2488)

Adás-vétel

Értékű, min. 1934-ak, kombinált szekrény, matracok, ottomanok, Thonet-székek, varrógépek, konyhabutorok, egyes ágyak, szekrények, kombinált szekrények olcsón, kasszák és irodaberendezések stb. olcsón kapható Blidarunál. Timisoara IV, kerület Küttl-tér 2, az udvarban. Megvételre keresünk sürgősen teljes lakásberendezéseket, szőnyegeket, varrógépeket stb. Magas árat fizetünk. (3545)

Egy pár új 36-os sötétkék Fitt bőrcipő, több jókarban lévő 36 és 37-es nyári cipő, egy kerti vasasztal eladó. Timisoara III, Eminescu utca 21. szám, ajtó 2. (1298)

Bokor Ernő a maga és Gábor fia, valamint a rokonság nevében, a jó Isten akaratában megnyugodott, szomorú szívvel jelenti, hogy a felejtethetlen hitves, a drága, jó édes anya

Bokor Ernőné szül. Konrád Lotte

Folyó évi május 20-án, éjjel a Mindenható rendelkezése szerint hosszú szenvedés és a halotti szentségek ajtatós felvétele után csendesen elhunyt. Az Istenben boldogult földi maradványait Aradon I. hó 22-én, délután 4 órakor lojguk a rom. katolikus anyaszentegyház szertartása szerint az Etenitacea temető halottasházából örök nyugalomra helyezoi.

Az engesztelő gyászmeádozást az elhunytak lelkiüdvéért e hó 29-án, délelőtt 9 órakor lesz az aradi minorita atyák templomában.

Nyugodjék békében

Beer Eduárdné,
szül. Konrád Rosa (Wien)
nővére

Solymos Mária
unokahuga.

Bokor Mária
dr. Schweitzer József
dr. Schweitzer Józsefné
özv. Solymos Gézáné
Beer Eduárd (Wien)
sógora és sógoróni.

A Tempo bizományi üzle. Arad (Fischer Eliz-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyegeket, íróasztalokat, varró- és írógépeket, kasszák, ebédlő- és szobatorok, csillárok, festményeket, rekamiéket, kasszák, egyes butorok. Porcellánok és disztárgyak nagy választékban. Veszünk megbízóink részére teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyegeket, ezüstöt, varrógépet, nemes porcellánt. Zalogrudó láját meghosszabbítjuk. Futárunk hetenként kétszer megy Timisoarara. Tempo. Arad (Fischer Eliz-palota.) Telefon: 19-75. (4028)

Egy Ed. Seiler Liegnitz márkás piano eladó. Cim Reclama hirdetőben Arad, Eminescu 8. (2447)

Modern gyermekkocsi, jó állapotban lévő, csakis sötét színű, megvételre kerestetik. Ajánlatokat „Késpézn” jelígre a timisoarai kiadóba kérek. (5135)

Kézbörönd, kisebb méretben, kifogástalan állapotban megvételre kerestetik. Cimeket ár, nagyság, minőség megjelölésével a timisoarai kiadóba kérek „Valódi bőr” jelígre. (5134)

Szülvalekvár, valódi házi, 25 kg-ként, vegyes gyümölcslekvár 8 kg-os tételekben eladó. Timisoara II, Alea Octavian Goga 54. szám, délután 2–4 óra között. (Gyárvárosi állomástól 2-ik villamos megálló.) (5133)

Veszek gumiszíjat vagy Balataszíjat, újat vagy használtat, kalapácsmalomhoz 15 cm, széles 10 m. hosszut. Timisoara IV., Mircea Vodá utca 8. szám, telefon 24-45. (1278)

Keresek megvételre elsőrendű állapotban lévő hajböröndöt (Rohrplatten koffer). Ajánlatok „Börönd” jelígre a timisoarai kiadóba kéretnek. (1237)

Eladó üzem nagyobbítás végett 14 HP Ganz álló motor, 1200.00 lei. Moara Calacea, jud. Timiş. (1263)

Kitűnő ghioroci bor érkezett, állandóan kapható (telefon hívásra is) házhöz szállítva, literje 110 lei. Arad, Episcopiei-utca 14, Agentia Doktor Vasile. Telefon 13-14. (2487)

Keresünk megvételre használt de jó állapotban lévő 10 kg-os automata mérleget, csak Cito vagy Berkel márkásat. Ajánlatokat ármegjelöléssel szívességből telefon 37-17 alá kérünk, Timisoaran. (1296)

Eladó egy téli kabát, öltöny, ruhaszékény, értékesítéshez való állványok. Timisoara III, Romulus-utca 10. szám. (1294)

Modern krém színű gyermekkocsi, gyermekágy, sodronnyal, gyapjupokróc, kerti gummicső, pumpakut, permetező, teniszrakett eladó Timisoara IV., Fröbl-utca 36. szám, II. emelet, ajtó 25. (3587)

Barokk ebédlő, íróasztal, fekete kottatartó, polituros ágy, 12 személyes finom porcellán étkezőszervíz, katonaköppeny, zongorakották, könyvek eladók. Timisoara, Tudor Vladimirescu-sor 21. szám. (1290)

Házhely 270 négyszögöl nagyságu eladó. Fratelia-Bessenyei-telep, IV. utca 55. szám. (1292)

Eladó gyermekkocsi, Mózes-kosár, négy dobozból álló Richter-féle szjtkő. Ugyanott megvételre keresek két kottaállványt. Timisoara II., Pestalozzi-utca 2. sz., ajtó 4. (2588)

Világos teljháló komplett eladó. Arad, Abatorului 1, Juhász. (2486)

Két darab jó állapotban lévő súlyszettett varrógép eladó. Cim Weicht fehérműs, Arad, Eminescu utca 12. (2493)

Különbéle

Bordó kalap hétfőn 8–9 óra között elveszett a Püspök-híd és a Regatta között. Megtaláló jutalom ellenében adja le: Timisoara I., Diaconovici Loga-ut 8/b, I. emelet, ajtó 4. (1286)

Ha valami érdekeset akar hallani, keresse fel a párisi grafologusnót. Timisoara, II., i. Klein utca 29. szám. Egy beszélgetés 50 lei. (1277)

Bérbeadnám paulis-j 24-es megállóhoz közel fekvő 1300 négyszögöl területű elsőrendű csemegeszőlővel és cea 250 arb. nemes gyümölcsfával beültetett szőlőmet. Erdekölőni, Arad, Nicu Filipescu-utca 7, I. em. (2484)

A timisoarai római katolikus magyar fiugimnázium igazgatóságától.

655/1941—42. szám.

ÉRTESÍTÉS.

A timisoarai római katolikus magyar tanítási-nyelvi fiugimnáziumban az I. osztályos felvételi vizsga ideje folyó évi június hó 1. (elseje) reggel 8 óra.

Tárgyai: román nyelv, magyar nyelv, mennyiségtan (a IV. elemi osztály anyaga). Felvételi vizsgára jelentkezhetnek azok, akik legalább négy elemi osztályt végeztek és magyar az anyanyelvük. A jelentkezés május 28, 29, 30 és 31. napján történik, délelőtt 9–12-ig az állami német liceum földszintjén a jobboldali folyosó végén lévő irodában. (Str. Gheorghe Lazar 2).

Szükséges okmányok: 1) Születési anyakönyvi kivonat; 2) keresztlevél; 3) az atya állampolgári bizonyítványa; 4) újraoltási bizonyítvány; 5) elemi iskolai igazolvány, amelyet ha a tanuló felekezeti iskolában tanult, az illetékes revaloratással láttamoztatni kell; az állami iskolába járt a tanuló, a láttamozzás nem kell. Korhatár: Az vehető fel, aki szeptember 1-én kilenc és fél évet már betöltött, de 13 és fél évet még nem. A vizsgadíj száz lei.

Akiknek nem magyar hangzásu a neve, hatóság előtt állíttasson ki nyilatkozatot arról, hogy magyar anyanyelvűnek vallja magát. Felvételi vizsga szeptember elején is lesz. Amennyiben a vizsga ideje felsőbb rendelkezés folytán esetleg megváltozik, a változást hírlapi uton hozzuk az érdekeltek tudomására.

Házinyui Chincilla, Havana, fehéres és belga óriás legmodernebb kettecekkal együtt eladó darabonként 3000 leirt. Kettec ára nyulanként 1000 le Cim Dolinszky Carol, neu jud. Arad, Bujad

A Bethlen Kollégium Főgimnáziumának Igazgatóságától.

Sz. 555/1941—42.

I. és V. osztályos felvételi vizsga az aiudi ref. Bethlen Kollégium főgimnáziumában

Az aiudi ref. Bethlen Kollégium nyvanossági jogu fiuliceumában az I. osztályos felvételi vizsga ideje folyó évi június hó 1. reggel 8 óra. — Tárgya román nyelv, magyar nyelv, mennyiségtan (negyedik elemi osztályt végezték és magyar az anyanyelvük). Felvételi vizsgára jelentkezhetnek azok, akik legalább 4 elemi osztályt végeztek és magyar az anyanyelvük. A jelentkezéssel május 31-én estig történik írásbeli kérelem, amely 10 leies okmánybélyeggel látandó el. A kérés román-magyar nyelven állítandó ki.

Szükséges okmányok: 1) születési anyakönyvi kivonat; 2) keresztlevél; 3) állampolgársági bizonyítvány; 4) újraoltási bizonyítvány; 5) elemi iskolai igazolvány, amelyet ha a tanuló felekezeti iskolában tanult, az illetékes revaloratással láttamoztatni kell, ha állami iskolában tanult s ez állította ki az igazolványt, a láttamozzás nem kell. Korhatár 9 és fél és 13 és fél év, szeptember 1-től számítva; tehát az vehető fel, aki szeptember 1-én 9 és fél évet már betöltött, de 13 és fél évet még nem. A vizsgadíj 80 lei.

Akiknek nem magyar hangzásu a neve, hatóság előtt állíttassanak ki nyilatkozatot arról, hogy magyar anyanyelvűeknek vallják magukat. Felvételi vizsga szeptember elején is lesz.

Amennyiben a vizsga ideje felsőbb rendelkezés folytán esetleg megváltozik, a változást hírlapi uton hozzuk az érdekeltek tudomására.

Az V. osztályos felvételi vizsga írásbeli részét május 28-án, szóbeli részét pedig május 30-án reggel 8 órakor tartjuk. A saját tanítványaikon kívül vizsgára jelentkezhetnek mindazok, akik IV. gimnáziumban végeztek, amelynek felső tagozata nincsen s főgimnázium tanulmányait intézetünkben óhajtják folytatni. Azok az eddig más intézetben járt tanulók, akik nálunk akarják főgimnáziumi tanulmányukat folytatni s eddigi intézetükben felső tagozatban, a felvételi vizsgát saját intézetükben kötelesek letenni, a vizsga sikeres letele után azonban hozzánk is beiratkozhatnak minde vizsga nélkül.

A vizsgához szükséges okmányok: 1) alsófoku abszolváló bizonyítvány; 2) születési anyakönyvi kivonat; 3) keresztlevél; 4) állampolgársági bizonyítvány; 5) újraoltási bizonyítvány. A jelentkezés május 27-én estig történik román-magyar nyelven megirt és szabvány szerinti felbelyegzett kérés alapján. A vizsgadíj 300 lei. Felvételi vizsga szeptemberben is tartunk.

Aiud, 1942 május 1.

N. Pogány Albert, igazgató

HÁZAK, FÖLDEK, SZÖLÖK, MALKOK, TELKEK ELADÁS, VÉTEL, CSEREJE minden árfokozatban HATSCHÉK ÜGYNÖKSÉG Arad Bul. Carol 17 (volt 46) telefon 13-95

Hirdessen a Déli Hírlapban.